

8. Człowiek i eksperyment w nauce

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- rozpoznanie klonowania jako działania nieetycznego i niedopuszczalnego,
- wykorzystanie poznanych treści w dyskusji o klonowaniu.
-

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- definiuje pojęcie „klonowanie”,
- na podstawie wiedzy zdobytej podczas lekcji wymienia rodzaje klonowania,
- na lekcji przedstawia argumenty „za” lub „przeciw” klonowaniu człowieka,
- po zajęciach wymienia dokumenty Kościoła dotyczące klonowania,
- na podstawie analizowanych tekstów z nauczania Kościoła o klonowaniu wyjaśnia, dlaczego Kościół sprzeciwia się tej praktyce.

3. POJĘCIA, POSTACI

- klonowanie,
- klonowanie reprodukcyjne,
- klonowanie terapeutyczne,
- klonowanie komórkowe,
- komórki macierzyste.

4. WARTOŚCI

- szacunek wobec życia ludzkiego.

5. SCHEMAT LEKCJI

- eksperymenty człowieka,
- klonowanie,
- ocena moralna klonowania.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Wstęp do lekcji z podręcznika. Nauczyciel określa również cele lekcji.

Rozwinięcie tematu

Metoda – wykład. Nauczyciel podaje definicję słowa „klonowanie”, charakteryzuje

rodzaje tych działań, omawia schemat zamieszczony w podręczniku (treść wykładu - zob. podręcznik).

Metoda – puste krzesło. W trzech miejscach w klasie nauczyciel rozkłada kartki A4 z napisami: pierwsza kartka – JESTEM ZA; druga – JESTEM PRZECIW; trzecia – pusta, bez napisu, która sugeruje możliwość udzielenia innej odpowiedzi. Prosi uczniów, aby przeszli się po sali, a następnie zajęli miejsce tam, gdzie znajduje się kartka z opinią zgodną z ich osobistym poglądem o klonowaniu. Utworzone w ten sposób grupy mają kilka minut na przygotowanie argumentów, uzasadniających ich stanowisko. Po kilku minutach przedstawiciele grup biorą jedno krzesło i siadają w kręgu na środku sali. Nauczyciel ustawia jeszcze jedno krzesło, informując, że mogą na nim usiąść osoby, które chcą zabrać głos w dyskusji, aby wesprzeć swojego przedstawiciela dodatkowymi argumentami, po czym wracają do grupy. Dyskusja zaczyna się od krótkiej prezentacji poglądów oraz przedstawienia zasadniczych argumentów w sprawie klonowania. Nauczyciel czuwa nad przebiegiem dyskusji. Podsumowanie: nauczyciel gromadzi argumenty, podkreśla i wyjaśnia (odwołując się do dokumentów Kościoła), dlaczego klonowanie człowieka jest niedopuszczalne (zob. podręcznik).

Zakończenie

Klonowanie człowieka, reprodukcyjne czy terapeutyczne, jest nieetyczne i niedopuszczalne. Sprzeciwia się ono zarówno godności osoby ludzkiej, która ma być poczęta, jak i godności przekazywania życia, które winno następować w osobowym akcie seksualnym małżonków.

Notatka

Treść „Zakończenia”.

Korelacja z edukacją szkolną

- 1) etyka – moralny wymiar klonowania,
- 2) filozofia – umiejętność dyskutowania,
- 3) biologia – metody klonowania.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Metoda – pogadanka. Nauczyciel, wykorzystując siedem punktów z działu „Przeczytaj” z podręcznika, inicjuje rozmowę z uczniami.

Metoda – praca z tekstem. Nauczyciel może wykorzystać teksty z podręcznika lub załącznika 1 i omówić naukę Kościoła w kwestii klonowania.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

LISTY,
OPINIE

Klonowanie stwarza bardzo duże perspektywy, jeżeli chodzi o leczenie niektórych chorób. Moim zdaniem to jedna z wielkich nadziei medycyny [...]. Jednak, gdy ktoś podejmuje się działań na człowieku nie wiedząc, jakie będą skutki, jest to bezwzględność, brak szacunku dla ludzi. Dopiero, kiedy klonowanie nie będzie wiązało się z żadnym zagrożeniem i skutkami ubocznymi, będę mogła powiedzieć, że jestem pozytywnie nastawiona do klonowania. Aleksandra Sielicka z kl. IC

Klonowanie może nie byłoby aż takie złe, gdyby nie cele, dla których byłoby wykonywane np. do selekcji ludzi. Jeszcze gorsze byłoby klonowanie dla pobrania organów i zabijania, gdy reszta organów jest już niepotrzebna. Problemem mogą być również mutanty, które podczas takich doświadczeń mogą się rodzić, a czego nie możemy wykluczyć. Anna Mosuń z kl. IC

[dostęp 11 maja 2013], dostępny w Internecie:

<http://www.naszaparafra.salwatorianie.pl/archiwum/2003-04/biologia.htm>

KOŚCIÓŁ
NAUCZA

Podstawowe badania naukowe, jak również badania stosowane stanowią znaczący wyraz panowania człowieka nad stworzeniem. Nauka i technika są cennymi bogactwami, gdy służą człowiekowi i jego integralnemu rozwojowi dla dobra wszystkich; nie mogą jednak być celem samym w sobie ani celem postępu ludzkiego. Nauka i technika są podporządkowane człowiekowi, od którego biorą początek i rozwój; zatem w osobie i w jej wartościach moralnych znajdują one swoją celowość i świadomość swoich ograniczeń.

KKK 2293

8. Człowiek i eksperyment w nauce

Załącznik 1

Kongregacja Nauki Wiary, instrukcja *Donum Vitae* nr 1, 6

Techniki zapłodnienia w probówce mogą otworzyć możliwości innych form manipulacji biologicznej i genetycznej, dokonywanej na embrionach ludzkich, takich jak: usiłowanie lub projekty zmierzające do zapłodnienia pomiędzy gametami ludzkimi i zwierzęcymi, umieszczenie embrionu ludzkiego w macicy zwierzęcej, hipoteza lub projekt zbudowania sztucznych macic dla embrionów ludzkich. Takie postępowanie jest sprzeczne z godnością osoby ludzkiej, przysługującą embrionowi i równocześnie narusza prawo każdej osoby do poczęcia i urodzenia się w małżeństwie, i z małżeństwa. Także próby i hipotezy zmierzające do uzyskania istoty ludzkiej bez związku z płciowością przez „podział bliźniaczy”, „klonowanie”, partenogenezę trzeba uznać za przeciwne zasadom moralnym, ponieważ sprzeciwiają się godności przekazywania życia oraz jedności małżeńskiej.

Katechizm Kościoła Katolickiego 2275

Niektóre próby interwencji w dziedzictwo chromosomowe lub genetyczne nie mają charakteru leczniczego, lecz zmierzają do wytwarzania istot ludzkich o określonej płci lub innych wcześniej ustalonych właściwościach. Manipulacje te sprzeciwiają się również godności osobowej istoty ludzkiej, jej integralności i tożsamości. Nie mogą więc być w żaden sposób usprawiedliwione, przez wzgląd na ewentualne dobroczynne skutki, dla przyszłych pokoleń. Każda osoba ludzka powinna być szanowana ze względu na nią samą; na tym polega godność i prawo każdej istoty ludzkiej od samego początku.
